

29ste zondag door jaar B

Mc. 10, 35-45

We weten allemaal, broeders en zusters in Christus, dat veel kinderen er een eer in leggen, om de beste te zijn op school, of in het spel. En jongeren doen er vaak alles aan om er zo aantrekkelijk mogelijk uit te zien, om zo hun 'marktwaaarde' in het uitgaansleven te verhogen. Volwassenen, vooral mannen maar ook steeds meer vrouwen, streven naar carrière. Als het al niet is voor het daaraan verbonden salaris, dan toch voor de eer en de waardering die ze voor hun prestaties krijgen. En niet te vergeten voor de status! En ouderen kijken graag terug op een geslaagd leven, in hun gezin en in hun werk. Hun gevoel voor eigenwaarde wordt vaak daardoor bepaald.

Het is blijkbaar eigen aan mensen om iets te willen betekenen, om iemand te zijn. Om een identiteit te hebben, en dan graag een positieve identiteit. Zeker als we ouder worden, vragen we ons allemaal wel eens af: wat zullen de mensen van mij zeggen als ik dood ben? Het ergste wat we ons daarbij kunnen voorstellen is, dat men ons snel zal vergeten. We hebben misschien nog liever dat men zich vooral onze fouten zal herinneren dan dat men ons helemaal niet meer herinnert. Want in dat laatste geval zijn we niemand, hadden we er misschien net zo goed niet hoeven te zijn.

Beste mensen, ik denk dat deze gevoelens heel normaal zijn en dus heel legitiem, maar ook niet zonder gevaar.

En ik denk ook dat deze gevoelens ten grondslag liggen aan de vraag van Johannes en Jacobus in het evangelie, om aan de rechter- en linkerhand van Jezus te mogen zitten. Ze willen, net als wij, niet voor niets geleefd hebben, niet voor niets Jezus gevolgd te hebben. Ze willen hun plaatsje in de hemel, of tenminste hun plaatsje in de herinnering van Jezus, veilig stellen.

Maar Jezus antwoordt dat ze niet weten wát ze vragen. En dat ze bereid moeten zijn om zijn beker te drinken en zijn doopsel te ondergaan. Dat wil zeggen dat ze bereid moeten zijn om eventueel zelfs hun leven te geven voor hun geloof. En dat: zonder garanties. Want Jezus zegt onomwonden dat het niet aan Hem is om te bepalen wie aan zijn zijde mag zitten. Dat komt alleen God toe. En over wat God bepaalt zullen we nooit zekerheid hebben. Dat hebben we, aldus Jezus, maar te aanvaarden.

Vervolgens onderricht Jezus de leerlingen over wat ware grootheid is. Hij stelt daarbij de heersers der aarde ten voorbeeld. Die doen er alles aan om toch maar vooral als een groot man de geschiedenis in te gaan (het zijn meestal mannen) en schuwen machtsmisbruik daarbij niet. We weten daar helaas alles van. Zo moet het dus niet, zegt Jezus. Nogmaals, het verlangen om iemand te zijn is op zich legitiem. Maar het brengt twee gevaren met zich mee.

Ten eerste dat we onszelf zo belangrijk gaan vinden dat we ons desnoods ten koste van anderen groot gaan maken. En onze opdracht is precies het tegengestelde daarvan, nl. om aan anderen dienstbaar te zijn. De enige goede manier om iets te betekenen is: jezelf dienstbaar opstellen naar andere mensen toe. En dat zonder garanties op waardering.

Het tweede gevaar is dat we teleurgesteld en gefrustreerd raken als we in onze doelstellingen niet slagen. Want dan voelt ons ego zich tekort gedaan.

Hoor maar wat Jesaja over de dienaar zegt: hij zal moeten zwoegen en moeten lijden. Niks geen eer of waardering, maar vernedering, en soms zelfs de dood. Zo zijn in de geschiedenis vele mensen voor hun dienstbaar werk beloond met een aanslag. Zo heeft Jezus, de Denaar met een hoofdletter, zijn inzet voor de mensen moeten bekopen op het kruis. Maar zij zijn wel de ware groten der aarde. Zij zijn echter niet de enigen.

Er zijn talloze groten der aarde die helemaal geen bekendheid hebben gekregen. Mensen die jarenlang een zieke vader of moeder of echtgenoot hebben verzorgd; mensen die proberen heroïnehoertjes van hun verslaving af te helpen; en de vele mensen die, soms letterlijk, hun leven hebben gegeven voor hun inzet in vaak zeer moeilijke omstandigheden; mensen die geen heldendaden verrichten, maar gewoon klaar staan voor een ander als dat nodig is.

Zij allen zijn de groten der aarde in de zin waar Jezus op doelt. Zij allen hebben de zin van het leven begrepen zonder daarvoor een beloning te hoeven krijgen, zelfs niet in de vorm van waardering. En juist dáárdóór wórden ze gewaardeerd. Juist dáárdóór hebben ze deel aan Gods Rijk. Want ze hebben dat Rijk zelf mee helpen opbouwen. Amen.

Jan van de Laar, pastor